

Dimitrij Rupel

DOCENTOV POGLLED NA ,CIRCUIT LETTRÉ'

Tovariš docent se je moral prikloniti, kajti bil je prevelik za vstop skozi meter in devedeset visoka vrata, meščansko poglajena po robovih, ukrivljena in zapognjena v vzorčenju, v žlebu blizu tečajnih vilic popraskana od živčnih nohtov, ko si je docent oblačil čevlje in se držal na tistem mestu, da ne pade, kolikor je dolg in plečat, nato se je spet zvrnil, popravil telovnik siva ribja kost, kajti »mo brown after six«, pogledal v luč in za modnimi naočniki se zasvetijo docentove modre oči polne potrpežljivosti in znanstvene vdanosti v zle namere svojih gostov, nato posadi Patricijo pod svojo finto — ve se, kakšne vrste človek je docent, rahlo perverzen, čita Kamasutro v poznih urah, naravna si zglavje visoko, da zraven ogleduje svoje akte, podpisane z velikim V, kar pomeni Vasja, zelo katoliško prikrita svinjarija, ti akti — finta je v tem, da je okvir zelo razkošen, florentinski izdelek, baročna najdba, zlata prevleka, kot na proslavah za 29. november, znotraj temačna podoba, kako se v zgodnjih jutranjih urah kopijejo device v termalnem vrelo, pohotni pastir je skrit za grmovjem, lahko si predstavljaš, kako si ne upa črtniti, njegove oči pa delajo TOK TOK, misli o zagrabitvi za eno od devic, piščančje dojke in ritke kot vzaj, ki se razkolje na čudežen način, narazen in vendarle mehko skupaj, slikar se najraje naslaja nad svojo vizijo, in vrečla se kadi, device vstopajo disciplinirano, ena za drugo kot angelčki med oblake, listje giblje svojo jesensko simfonijo, tla se vdirajo z jutranjimi prasketanji, palčice in deščice pokljajo, nekeje v daljavi reže drvar svoje deblo in misli, kako bi na najbolj vulgaren način izkoristil svojo ženo, device vstopajo v vrelec in izginejo v njem, pokopijo se najprej, nato jih začene daleč ven iz okvira slike, samo sledi kot za meteorji, bele mlečnolate potke v jutranjo modrino, obdelana gora viske tre, v čem je finta? V tem, da je ta plastična krasota to remek-rumeno-zlato-filigransko-delo navadna reprodukcija na formatu 136 x 94, le okvir je baročna premočrtna klo-basa, Patricija zdaj sedi pod finto in suče oči, ki sta kot sveže ocvrta jajčna modrinjaka, zraven nje sestra Levkocita, polna pegic, sladkosneda, nemarna, pa tudi pijanka, neformalni doktor kemije, znana so njena predavanja o použivanju PLIVADONA z Radensko, kar sprečuje nemoteno delovanje bližnjega smrtnega faktorja, medicinskega kategoričnega imperativa, tako rekoč, sestavljenega iz drobcev strupa toda v neki posebni kombinaciji se procesi popolnoma posebno razrašajo, proslula zamujalka, šarmantna nesolika krompirjevih koscev, nepogrešljiva trenulika človeškega okusa v najdelikatnejših trenutkih subjektivne omame in pristranske oscilacije, biser Vasiljnih gostov, mimogredna poučevalka BOBI palček in razkrehalka kikiri-ki lešnikov, poleg nje sedi še košarkar Moris, pozdravljalet z značilnim SO LONG, kazaje poleg določeno dolžino svoje nadlahtnice, ne-nehni drezaj v docentovo ne ravno zgledno npravnstveno preteklost, mezeči polnilec praznega izgovarjanja splošnih tričetresnic, kič obrazek na robotno skonstruiranem podhodju, ustavno neoporečni varilec lastne poti v socializem, genialno — šahovsko razrešen problem izbire med tržno svobodo liberalnega pravočasnega kapitalizma in militantno vizijo super-arziatik-rizi-bizi-Castro-Mao-Bao-Bao-komunizmus, samoupravljanje ko samostojno in demokracično osvobajanje vodilnih proletarcev od odgovornosti in teže odločitev v korist vsesplošne neodločenosti kompetenc z namenom ustvarjanja zdravih pogojev za grškorimsko rokoborbo in prefinjeno uspavanje prizadetih z namigovanjem na možno okupacijo s strani ZDA in ZSSR, večni videc vozdjenja zoper zemeljsko zmedo z zlim zavarovališč, vrač vremenske variante vesoljskega vo-njem...

—Skratka, s skrajnim naporom, vendar srečen, da je končno dočrnil svoj arjo, pove zbranim, ko toči PILSNER na parket — skratka, jaz se podelam na CIRCUIT LETTRÉ. Po-sledice so porazne. Vname se marksistično-etatično-individualistično-voluntaristično-nietzschejanski traktat o slepi umetnosti, nenehna prisotnost zlato-rumene slike na vulgarnem papirju, printed in Western Germany. —V umetnosti je treba napraviti red! Dovolj te onanije, ki požira lastno seme v svrhu umetniške emancipacije od gnusne resničnosti. —Do-

volj blage očarljivosti! Basta domiselkaste znotraj zatisnjene sokrvice. Konec tega prazničnega igrakanja z MARKLINOM! Umetnost vsem ljudem, množicam v pohrust.

—Tedad nekeje globoko v meni pokliče Prežihov Voranc. Jirs in Bavh! Mici! Valentin Vodnik se vname za rešitev. Prešeren drama za polito gostinsko mizo, Cankar ima težave s pranjem žimnice, ponovi se intimni klic —Miiiiiiii! Mizzi! Mitzka! Mici, Muci, Maci, Taci, Kraci, rita mamina, siviljina pohčeren-ka, tiskarnarska služkinja, advokatska prilež-nica, restavratorka v Etnografskem muzeju, si-stemizirana v buffet, dovoljeno je trepljanje in zatikanje pettisiočakov v nedrje.

Mici prihihi. Čvrstih nog in polna besed, kot so »prosim«, »klanjam se«, »kis di hande, »izvolite, gospa«... Vasja eset, pesniške idile, občuti gibanje v svoji duši. —Zenska mora biti lepa, močna, zdrava, roditi mora otroke, ljubiti slovenske običaje, kot je nedeljska maša in stehvanje, literatura mora biti jasna, poučna in zabavna, odrešujoča in zagnana. —Nekaj mora povedati! Nekaj! Mici se skloni in vidi, je krasne prisekane stožce, elastične polkroglične vzmeti, živalna zarezava vmes, ko vstane, je pordela v lica, gre kot kokoš, ki je pravkar zlegla jajce, kot oživila pernica na tačkah iz žvečilnega gumja.

—Umrla ti bom, potem boš dobil pa Mici, pravi Patricija. —Neumo plavalasko Mici boš dobil. —Biser, hočeš da umrem? Biser! Grozeče se približa. —Dobil boš Mici, ki ti bo kuhala in likala. —Ne maraš me! Umrla bom. Dobil si boš Mici in boš srečen. Jaz sem tako ali tako bolna in gnijem. Tukaj notri gnijem, čutim, da gnijem. Mici je skoz in skoz zdrava. Jaz gnijem. Vsako jutro me boli glava, vsak teden enkrat me bolijo jetra, ledvice, uho, dobim škrlatinko, živim od penicilina, tamrha, Domina, sešila mi je telovnik z dvema žepoma, namesto s štirimi, in dva gumbčka sta premalo, umrla bom, jokala se bom... ustvarjena sem za boljše ljudi in za boljši svet, predobro sem zate... slišiš! Pre-do-bral! Mici bo ravno prav. Zabitja krava, kotila ti bo potomce, same debile in kretenoidne... Zakaj me ne maraš? Maraj me, pa te bom še jaz marala. Daj lubčka, takega, ki počti! Daj lubčka, ah, ne maram te, kar imej se! Imej Mici! Kravo odurno, seksualno cev, kladno, prodajal-ko, priznaj, da so ti vseč takšne brez modrčka, ki se smehljajo, pa rečejo, da, dragi, v beli oblecki, da ljubček moj, srček, gobček, lulček, fiziček, popek...

—Vol!

—Vol, vol, vol, vol! Ne maram te, priznaj, saj je vseeno, saj sva lahko potem tudi še skupaj, samo povej mi, ne maraš me, ni ti krasno z menoj, ne maraš biti z menoj, zopna sem ti, bolna sem, gnijem, studim se ti, gusna, stara, praviš, pojdi, da te vidim, nečednost prihlija, osupljiva prostitutka, varalica, obešalka, vime, zobatka, račka, spačka...

—Vol!

Mici ima trajno ondulacijo. Vodi za roko Rožkota, sina brez napake, rdeče, belo, modro, napravljenega prototipčka, ostuda, ostuda... Mici nastopa v filmih in v knjigah. Vedno slabo konča, ker jo povozijo vlak. Ostari, postane pijanka in se vlači za pet kovačev... —Imej ženske za pet kovačev, takšno so zate, pupi obraček, kič frizura, oblačena v roza, ki sije, zelene hulahupke, klubok Bonnie, eno noga-vico ima obvezno strgano, naramnika modrčka se vidi izza izreza.

V ritmu ameriške vojaške himne nastopa slovenska nacionalna garda. Najprej grejo robati slovenski fantje, ki jodlajo, v irhasnih hlačah in s peresi za klobukom... Takole kričijo: »Nočemo svinjarji, nočemo avantgardne literature, brezbožnih pesnikov, pimplanje z besedami, hočemo čvrstih dejanj! —Mica, a žiher pridem gor k teb? Mikiča, ti si takš fess babna, de na mal počakaj svoja oči, de me gor posesaja, bom splezou po tvojeh žarkah, po tvojeh začaranih pogledah, tako na ves glas vpijejo slovenski fantje in pijejo sadjevec. —Dosti je škandalov s pesniki, izvzimo jih, kaj nam bojo kruh odžirali! Oni bojo nam pridigali, kako naj živimo, ko so navadno umazane svinje, mleko se jim še valja po gobcu, pa bojo govorili v imenu slovenskega ljudstva! Naj živi Wallace! In Jacqueline Kennedy, počepka nemarna! Kako si upa razočarati rožnate snove slovenskih mamič! Kako more vzeti nemarnega Onassisa, ki je lutka v rokah imperialistične zarote!

Mici gre v prozorni haljici, nežno izvezeni

z nacionalnimi vzorci, v nedrhi ima šopek rdečih nageljnov, velikonočno butarico in za roko vodi sinka debelinka. —Rožko, ljubček, ne hodi po lužah, vate so uprte oči naroda, ti si model, poglej, čisto si umazal gate in parthilčka, zakaj ješ čokolado prav zdaj, ali je ne moreš požutiti na skrivaj, zdravo, državljan! zdravo, pozdravljeni, dragi moji, pogledajte, prinašam vam srečo in poštenje, narodno spravo, zdaj bomo skupaj peli na koru in telovadili pri Partizanu, zdaj se začena produktivno obdobje slovenske nacionalne zgodovine!

Patricija sedi doma. Pri njenih nogah nečak Kubiček. —Kubiček, ali mi daš piškotka? —Ni govora! pravi Kubiček. —Si siten? —Siten. —Ne maram te, pravi Patricija in kadi SUPER LONG cigareto. —Najboljši je totalitarni režim. Vsak režiser postane prej ali slej totalitar. Jaz sem na strani tistih, ki vladajo. Tisti trenutek, ko nisi uspešen, te zapustim, grem z drugim. Jacqueline mi je odjedla Onassisa. Preostaja še Paul Getty in nekaj Rockefellerjev. —Kubiček, te bom že po rokci! Ueeeeeee! —Ueeeeeee! Jaz znam se boljše kot ti, ueeeeeeeeeeeeeeeee! Vasja ponudi Coca-Colo. —Ali hočete nekaj trenutkov resničnega užitka? Ali hočete doživeti pravo svežino, lepoto in resnico? Pijte Coca-Colo!

—Jaz se podelam na Circuit Lettré! —Jaz tudi, pravi Kubiček. —Dovolj imam težav, zakaj ne bi vzela uspešnega orbitnika.

Gledam Patricijo. Uboga Patricija! Prikuklja se Mici, brhka pomivalka, stara prozornoprsna zrnaka, užitek v žimskih nočeh, ni ti treba pernice. Mici gre na vlak za Štepanjo vas. Postajni načel-nik zažvižga od navdušenja, tedaj vlak cukne in odpelje. Mici sede poleg vojakka Stefana. —Jaz sem Stefan, pravi oni z rožnatimi kisle bonbone, reče Mici. —Tukaj, odlepi iz SMB uniformiranega žepa nekaj rdečih nitk, nekaj drobcev rodne grude, Mici použije stvar z navdušenjem. —Zdaj je pa res fletno. Vojak se dotakne Mici. Stegno do stegna. —Ufa! Poškrobljen ovratniček drhti od vznemirjenja. —Veste, imam že enega sina, Rožkota, dobila sem ga na neki gasilski veselici, velikan je bil njegov oče, pravi velikan. Joj, kako sva se mučila!

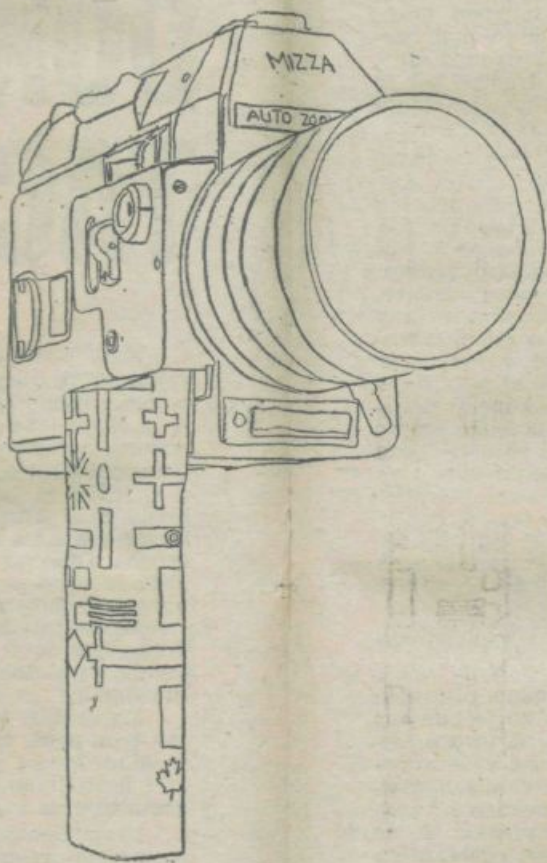
Patricija vene v rastlinjaku umirajoče večerne svetlobe. Zvoki prodirajo kot v akvarij bledozlate, komaj zaznatne salonske spogledljivosti in napetosti v listnih škarih. Patricija in Kubiček sta kot Devica Marija in Jezusček. Za motnim steklom. Ubogi pari, zagledani v tretjo dimenzijo grške tragedije, Shakespeara in Funtka. John Lennon doda svečko usmiljenja. Vitez docent se bojuje s teniškim loparjem. Kuha grah na tretji način. Popravlja razdejanje, ki ga je pustila Mici. Razpostavlja nove slike. Umetnost je kot arhitektura, mora biti pokončna in uporabna!

Mici si popravi bluzo. —No, ne tukaj, tovariš vojak. —Naju bo videla gospa Vranec in še predno bova doma, bo vedel župnik Stovlček. —Nimam živcev, da bi prenašal te meščanske razvajenke, pravi docent, —umrl bi, če bi moral živeti s takšno žensko, kot je Patricija. —Imej Mici! Mici igra Chopina tako, da udari vsako tretjo noto. —Kakšen stil, ploska vojak.

Kubiček noče jesti. Ima modre hlače in srajčko s pikicami. Svetlolasi Mižek Flga. Patricija ga poljubi na čelo. —Saj vem, da je to tvoj prikriti otrok, pravi vitez. —Ubil me boš, vsi me boste ubili, pravi Patricija. Mici pije istrsko črno. —Zdaj pa v gozd, nasekat drvi za zimo, naroči oče Polajnar. —Mici, ne hodi, pravi vojak, samo še malo ostani! Jaz te resnično ljubim, ne morem živeti brez tebe. —Tudi jaz mislim, da je tako, pridil, bova skupaj drva žagal!

Patricija umira. Njeno obličje blesti. Vsi stojimo okoli njene postelje. Tip ženske iz umira. Napoči doba Mici. —Hoi, Mici, tuli stric Vinko. —Poglej, če je krava že povrgla, naroči Reza. —Zdaj se vrnejo iz gore. Sneg je gori, prava zima. —Holalal! Zajodja Janez in obleži vznak. Mici ga masira po vratu. —Pastirji bodo vsak čas tui! Vsak čas! Volovi grejo vstric. —Dobra letina! Dobra pasja riti! Ali že veš, da bo Mici vsak čas povrgel! —S kom? —To pa vprašaj boga očeta. Patricija se manjša, postaja najprej metulj, nato ameba. Patricija je prekrihka za ta svet. Zalostna Patricija, uboga lepa Patricija, mrtva na pišastem plašču. Svetlorjavo krzno po smrti.

Intervju bo objavil Vijesnik u srijedu.

1. MICI

2. MICI

3. MICI

4. MICI

5. pri MICI

6. z MICI

7. brez mici

Tomaž Šalamun

ZA PROJEKT MICI

mizza bere tomaža šalamuna
ki je nag in proletarec

Kdo je kdo (1)

ti si genij tomaž šalamun
ti si sijajen ti si lep
ti si visok ti si velik
ti si mogočen ti si veličasten
ti si največji kar jih je kdajkoli živelo
ti si kralj ti si bogat
ti si genij tomaž šalamun v skladu z naravo moramo priznati

ti in lev tebe zvezde spoštujejo
sonce se vsak dan obrača k tebi
ti si vse ti si gora ararat
ti si večni ti si zvezda danica
ti si brez konca in začetka ti si brez sence in strahu

ti si luč ti si nebeski ogenj
poglejte oči tomaža šalamuna pogledajte veličastno svetlobo neba

poglejte njegove roke pogledajte njegov pas
poglejte kako hodi pogledajte kako se dotika tal
tvoja koža diši po olju
tvoji tasje so sončni prah
zvezde se čudijo kdo se čudi zvezdam
morje je modro kdo je zaščitnik neba
ti si ladja sredi morja ne uniči je ne veter ne vihar

ti si gora sredi ravnine ti si jezero sredi puste zemlje
ti si speculum humanae salvationis ti si brodnik zla

ob tebi je vsaka luč preskromna ob tebi je vsako sonce mrak
vsaka opeka vsaka hiša vsaka mrvica vsak prah

vsako vlakno vsaka kri vsaka gora vsak sneg
vsako drevo vsako življenje vsaka dolina vsak prepad

vsako sovraštvo vsako jagnje vsako žarenje
vsaka mavrica

Kdo je kdo (2)

milenko matanović je največji blefer kar jih je

on je ostudnik tednik in močerad
on je tupko
on si vrta nos
on je tako strahoten tupko da človek ostrmi
milenko matanović ima uši in garje
on je fašist
on se pudra
on je tupko blefer in velni se mu delajo v laseh

on je generalni sekretar fašistične partije
on je tupko
on je najbolj klasičen poniglav tip kar jih je
on tako pošastno laže in se spreneveda
da je vse skupaj ena sama očitna laž in sprenevedanje

on leti po zraku in zraven škili
on je muhe in vsako potreplja in postrga
on je mrčes
on je krivulfast zrasel in bo krivulfast umrl
on je ostudna mokra jalova riba in len da smrdi

milenko matanović bo končal v grobu
on je mrčes

Kaj je kaj (1)

to je klavarno
to je naravnost pošastno klavarno
to je tako pošastno klavarno da človek ostrmi
to je naravnost pošastno klavarno
nekaj tako klavrnega nisem videl še svoj živ dan

to je naravnost pošastno naravnost klavarno
to je naravnost pošastno klavarno
to je klavarno ostudno maliciozno in klavarno
to je tako klavarno da bi človek znorel
to je tako klavarno da lahko sedem generacij zaporedoma

joče dan in noč in bo prav tako klavarno kot je danes

to je naravnost pošastno naravnost klavarno
to je nepopisno to je nepopisno klavarno
to je klavarno

Kaj je kaj (2)

to je čedno
to je izredno čedno
to je tako čedno da človek ostrmi
nekaj tako čednega si želim videti vsak dan
dolgo časa sem si želel da bi videl nekaj tako čednega

to je čedno raznobarvno in čedno
to je naravnost čedno
to je tako čedno da bi čovek vse prodal
da bi lahko dan in noč gledal kako je čedno
to je tako čedno da je vse kar se vidi okrog manj čedno

to je čedno in amen
to je čedno

Od kod Mizzi misel, da je Tomaž Šalamun nag in proletarec

s čim se najraje pelješ?
s parnikom
zakaj?
ker se vidi daleč naokrog
kaj se vidi?
morje
kaj še?
nebo
se bojiš viharja?
ne, parnik ne pelje če je vihar
kaj pa če pride vihar ko je parnik sredi morja?

potem se bojim
ne znaš plavati?
znam
zakaj se potem tojiš?
bojim se da bi mi voda prišla v usta
katere živali imaš najrajši?
kučke
kaj pa leve?
levov ne maram
zakaj?
ker se jih kučki bojijo
kaj imaš najrajši?
katalog
kaj je zdaj z njim?
žalostno je propadel
kako to?

Upam hitro

kakšni so mladi dečki?
hlapasti
kaj ti je najbolj všeč na njih?
kape in nohti
kaj pa rožnata ličeca ki so kot male ritke?
upam da bom dobil stanovanje od izvirnega sveta

ljudje nas ne marajo
zakaj vas ne marajo?
ker je marko napisal glavo od kurca
kaj si pa ti napisal?
muca fuka
zakaj ste tako hudobni?
zato ker smo žalostni
misi rekel da si veder in da se veseliš življenja?

rekel sem da sem veder in da se veselim življenja,

ampak zares sem žalosten
kaj boste zdaj?
revolucijo bomo naredili
kaj si belec?
črnc
kdaj se najbolje počutiš?
kadar sem nag
zakaj?
ker se počutim svobodnega
zakaj se počutiš svobodnega?
ker sem nag
tomaž šalamun je nag in proletarec

Top lestvica genijev

si fotogeničen?
če ne bi bil fotogeničen bi bil že trikrat v grobu

zakaj?
zato ker sem fotogeničen
ti si blefer
vem da misliš da sem blefer
kaj si pa zares?
genij
misli si
saj tudi si, mislim si da sem fotogenični genij
in tudi misliš da ni nobene packe?
lega pa nisem rekel so packe, mnoge packe so no in?
kaj no in, počakaj da se lepo v miru razvijem da me

čas obrusi in da postanem kristalni fotogenični genij

kakšna je top lestvica genijev pri nas?
živečih?
živečih
gabriel stupica
vinko globokar
ivo daneu
prof. dr ing. anton peterlin
milenko matanović
miro cerar
rudi šeligo
tomaž šalamun
torej obilica genijev?
res je relativno izredno ugoden čas
kaj pa slavo? žižek in marko šabič?
oba sta še premlada in ju ne bi bilo tair proglašati za genija

to povzroča strašen pritisk